

Nr 302.

Av herr **Hage** och fru **Nordgren**, *angående understödjande av verksamheten med s. k. skollovskolonier.*

Vid 1917 års riksdag hemställde riksdagen genom samstämmande beslut i bägge kamrarna, »det Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, huruvida och i vad mån den verksamhet, som sedan ett 30-tal år pågått för att bereda fattiga barn i skolåldern från städer och större industrisamhällen tillfälle att genom vistelse på landsbygden under ferierna förvärva hälsa och krafter, må genom statens försorg stödjas och utvecklas».

Någon framställning till riksdagen med anledning av nämnda riksdags-skrivelse, bakom vilken låg ett *enhälligt* tillstyrkande från första kammarens tillfälliga utskott nr 1 (herrar Hugo Hammarsköld, Borell, Alkman, Oscar Olsson, Åkesson, Göransson och Hulting), har sedermera aldrig avhörts. Möjligt är emellertid, att respektive regeringar, som suttit under denna tid, med hänsyn till existerande budgetsårigheter under krisåren ej ansett sig kunna upptaga denna fråga till behandling och på grund därav inhiberat ett förslags framförande, vilket givetvis måste, om det framlades, innebära krav på anslag från statens sida. (I J. O:s berättelse för 1923 meddelas, att Kungl. Maj:t genom beslut den 15 december 1922 avgjort ärendet.)

Undertecknade anse emellertid att, då, såvitt man kan se, budgetsårigheterna nu hålla på att minskas, tiden bör vara inne att åter upptaga denna fråga till behandling.

Som ett skäl härför vilja vi först framhålla, att det är något, som knappast bestrides från något håll, att den nu existerande verksamhet, som går ut på att sända ut till landet barnen från samhällen med sammanträngd befolkning och främst sådana barn, som bo i mer eller mindre hälsovådliga bostäder, är en verksamhet av ur sociala och sanitära utgångspunkter synnerligen tilltalande slag. Vill man åstadkomma ett sunt släkte för kommande tider och vill man medverka till att den uppväxande ungdomen blir mindre disponerad för en del sjukdomar, som ofta grundläggas under ungdomen på grund av brist på sol, ljus, luft och vatten, då torde den nämnda verksamheten vara att särskilt rekommendera som någonting, som det allmänna särskilt bör omhulda.

Nu kommer det kanske att invändas, trots att man erkänner allt detta, att respektive kommuner samt en del enskilda sammanslutningar, bolag m. fl. redan nu, *utan* statsanslag visat sig kunna åstadkomma ett flertal sommarhem av sådant slag och att alltså hela denna verksamhet kunnat komma i gång utan att något statsbidrag kommit till. Detta är visserligen till

Bihang till riksdagens protokoll 1929. 4 saml. 55 häft. (Nr 302—307.)

en del riktigt, men å andra sidan torde man kunna peka på, att man i en mängd samhällen, där en sådan verksamhet skulle vara synnerligen motiverad, ej ansett sig kunna på grund av hög kommunalskatt m. m. offra någonting för detta ändamål. Likaså kan man visa på, att i många samhällen, där en sådan verksamhet kommit i gång, äro de ekonomiska tillflödena för uppehållande av verksamheten så ringa, att en mängd barn, som anmält sig, måste avvisas — den, som varit i tillfälle att bevittna den sorg och besvikelse, som vid ett sådant tillfälle uppstår hos de avvisade, har haft särskild anledning att beklaga, att staten hittills ej kunnat tillskjuta medel till sådant belopp, så att ett dylikt avvisande så långt som möjligt kunnat undvikas.

Slutligen kan det påpekas, att den nuvarande bristande tillgången på medel för dylika ändamål i vissa fall lett till, att vistelsen på landet för barnen måst bli alldeles för kort, att utrymmet för sovrum och hygieniska anordningar blivit allt för litet m. m.

Alla dessa skäl tala därför enligt vårt förmenande för, att den av riksdagen en gång begärda men ej fullföljda utredningen åter tages upp och fullföljes samt att ett förslag fortast framlägges för riksdagen. Främst borde väl detta förslag gå ut på, att kommun (eventuellt även enskild sammanlutning eller företag), som åstadkommer anordning med utsändande av barn i skolåldern till landet under skolfrietiden, kan erhålla viss del av kostnaden täckt genom statsbidrag. Man kunde ju därvidlag tänka sig en sådan anordning som den, att staten gav ett större procentuellt anslag till kommuner med hög kommunalskatt och dålig ekonomi samt att kommuner, som på grund av sin ekonomiska ställning kunde själva utan svårigheter finansiera en sådan verksamhet, eventuellt ställdes utanför. Men allt detta rörande *detaljerna* må bli en sak, som överlämnas till den eventuellt blivande utredningen.

Under hänvisning till denna motivering och under framhållande av att riksdagen anslagit medel för ett liknande ändamål, nämligen till understöd åt s. k. friluftsläger för skolbarn, hemställes härmed,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, det Kungl. Maj:t måtte låta utreda huruvida, i vad mån och på vad sätt den verksamhet, som sedan långt tillbaka pågått för att bereda barn i skolåldern från samhällen med sammanträngd befolkning (städer, industriorter m. fl.) tillfälle att genom vistelse på landsbygden under ferierna förvärva hälsa och krafter, må genom statens försorg stödjas och utvecklas.

Stockholm den 21 januari 1929.

Ernst Hage.

Olivia Nordgren.